

Statistika mbi ndërmarrjet e vogla dhe të mesme, 2020

Viti 2020

Tiranë, më 11 Mars 2022: Statistikat për ndërmarrjet e vogla dhe të mesme (NVM) bazuar në rezultatet e vrojtimit të Statistikave Strukturore, për vitin 2020, tregojnë se:

- 99,8 % të ndërmarrjeve aktive janë NVM, e njëjtë si në vitin 2019;
- 81,9 % e të punësuarve janë të punësuar në NVM nga 81,6 % që ishte në vitin 2019;
- 79,7 % të shitjeve neto realizohen nga NVM nga 78,9 % të realizuara në vitin 2019;
- 74,0 % të investimeve kryhen nga NVM nga 68,2 % të kryera në vitin 2019;
- 74,1 % e vlerës së shtuar realizohet nga NVM nga 72,4 % që ishte në vitin 2019 (tab 1).

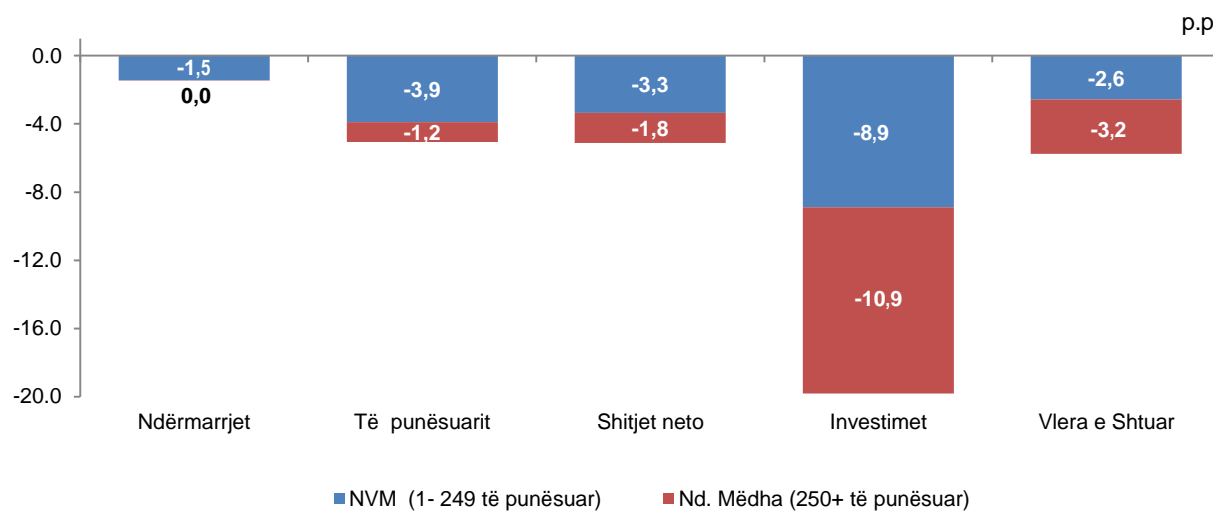
Tab.1 Treguesit kryesorë dhe struktura e tyre sipas madhësisë së ndërmarrjes, 2020

Madhësia e ndërmarrjes	Ndërmarrjet		Të punësuarit		Shitjet neto		Investimet		Vlera e Shtuar	
	nr.	%	nr.	%	mIn Lekë	%	mIn Lekë	%	mIn Lekë	%
Gjithsej	102.574	100	503.986	100	2.147.799	100	193.880	100	548.580	100
NVM (1-249 të punësuar)	102.405	99,8	412.514	81,9	1.711.281	79,7	143.441	74,0	406.554	74,1
Mikrondërmarrje	95.558	93,2	186.400	37,0	481.945	22,4	25.815	13,3	121.554	22,2
Ndërmarrje të vogla	5.674	5,5	111.347	22,1	673.675	31,4	62.475	32,2	142.153	25,9
Ndërmarrje të mesme	1.173	1,1	114.767	22,8	555.661	25,9	55.151	28,4	142.847	26,0
Ndërmarrje të mëdha (250+ të punësuar)	169	0,2	91.472	18,1	436.518	20,3	50.438	26,0	142.026	25,9

NVM kanë kontribut negativ në të gjithë treguesit kryesorë për vitin 2020, respektivisht me:

- -1,5 pikë përqindje në numrin e ndërmarrjeve;
- -3,9 pikë përqindje në numrin e të punësuarve;
- -3,3 pikë përqindje në shitjet neto;
- -8,9 pikë përqindje në investimet gjithsej;
- -2,6 pikë përqindje në vlerën e shtuar (fig 1).

Fig.1 Kontributi i NVM dhe ndërmarrjeve të mëdha në ndryshimin vjetor të treguesve kryesorë, 2020/2019

Tre treguesit kryesorë të NVM-ve në Shqipëri, krahasuar me BE-në janë:

- përqindja e NVM është 99,8 %, i njëjtë me BE;
- përqindja e të punësuarve në këtë grup ndërmarrjesh është 81,9 % në Shqipëri nga 65,0 % në BE;
- vlera e shtuar e realizuar nga NVM në Shqipëri përbën 74,1 % nga 53,0 % në BE (tab. 2).

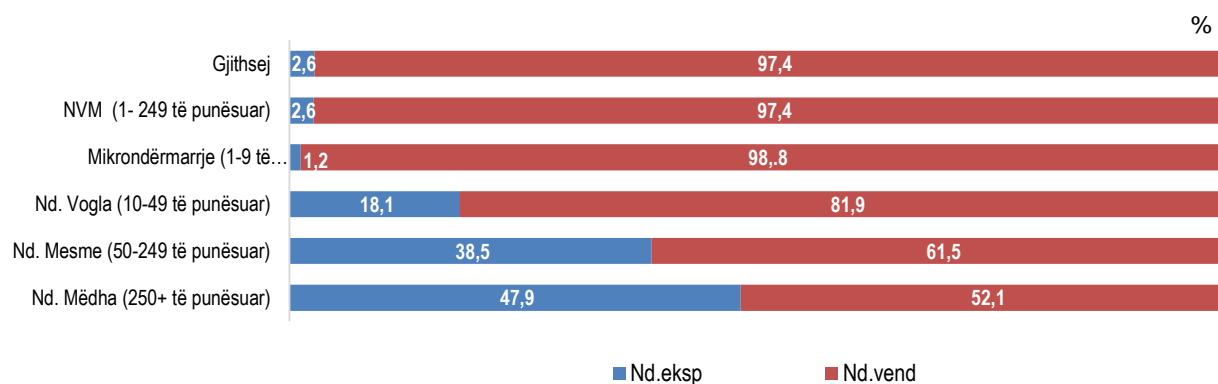
Tab.2 Struktura e treguesve kryesorë sipas madhësisë së ndërmarrjes në Shqipëri dhe BE, 2020

Madhësia e ndërmarrjes	Ndërmarrjet (%)		Të punësuarit (%)		Vlera Shtuar (%)	
	Shqipëri	BE *	Shqipëri	BE *	Shqipëri	BE*
Gjithsej	100	100	100	100	100	100
NVM (1-249 të punësuar)	99,8	99,8	81,9	65,0	74,1	53,0
Mikrondërmarrje (1-9 të punësuar)	93,2	93,3	37,0	29,2	22,2	18,7
Ndërmarrje të vogla (10-49 të punësuar)	5,5	5,7	22,1	20,0	25,9	17,0
Ndërmarrje të mesme (50-249 të punësuar)	1,1	0,9	22,8	15,9	26,0	17,3
Ndërmarrje të mëdha (250+ të punësuar)	0,2	0,2	18,1	35,0	25,9	47,0

*27 shtete

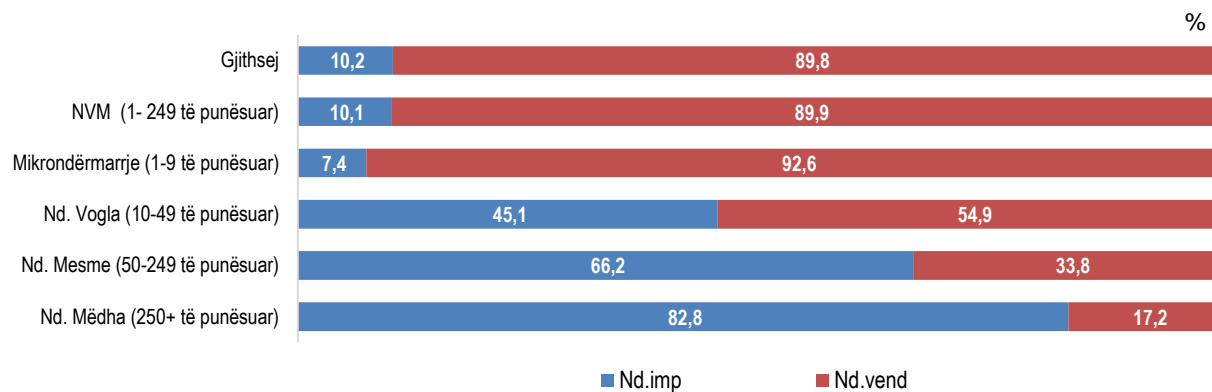
- 2,6 % e NVM eksportojnë mallra nga 3,1 % që eksportuan në vitin 2019 (fig.2).

Fig.2 Struktura në përqindje e ndërmarrjeve eksportuese sipas madhësisë së ndërmarrjeve, 2020

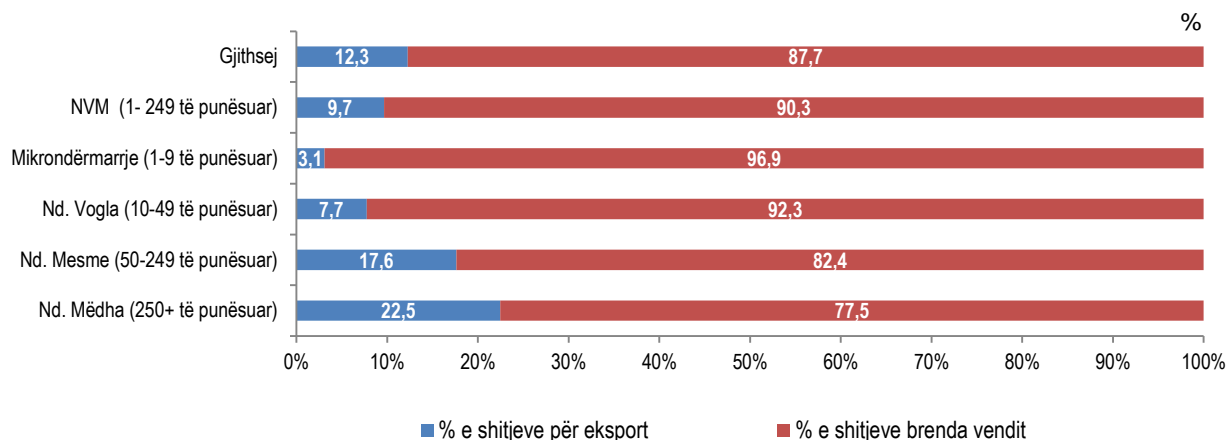
- 10,1 % e NVM janë importuese nga 10,8 % që ishin në 2019 (fig. 3).

Fig.3 Struktura në përqindje e ndërmarrjeve importuese sipas madhësisë së ndërmarrjeve, 2020

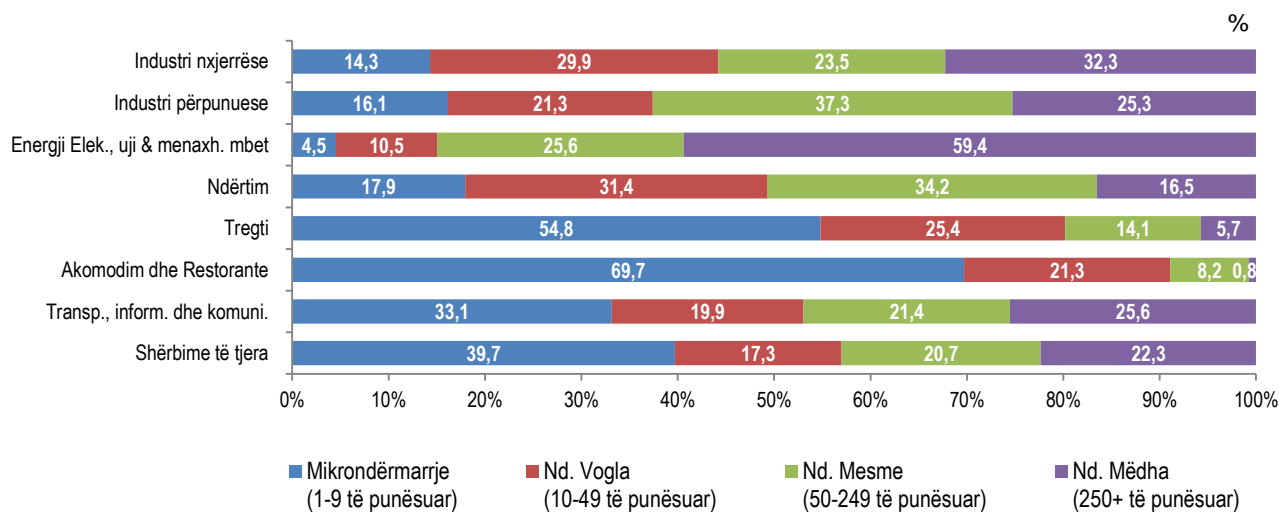
- Rreth 9,7 % e shitjeve neto të NVM shkojnë për eksport. Ndërmarrjet e mesme kryejnë përqindjen më të lartë të eksporteve me 17,6 % të shitjeve neto të realizuara prej tyre. Mikrondërmarrjet eksportojnë vlerën më të ulët ku rreth 3,1 % të shitjeve neto janë eksportuar (fig. 4).

Fig.4 Përqindja e shitjeve për eksport dhe brenda vendit sipas madhësisë së ndërmarrjeve, 2020

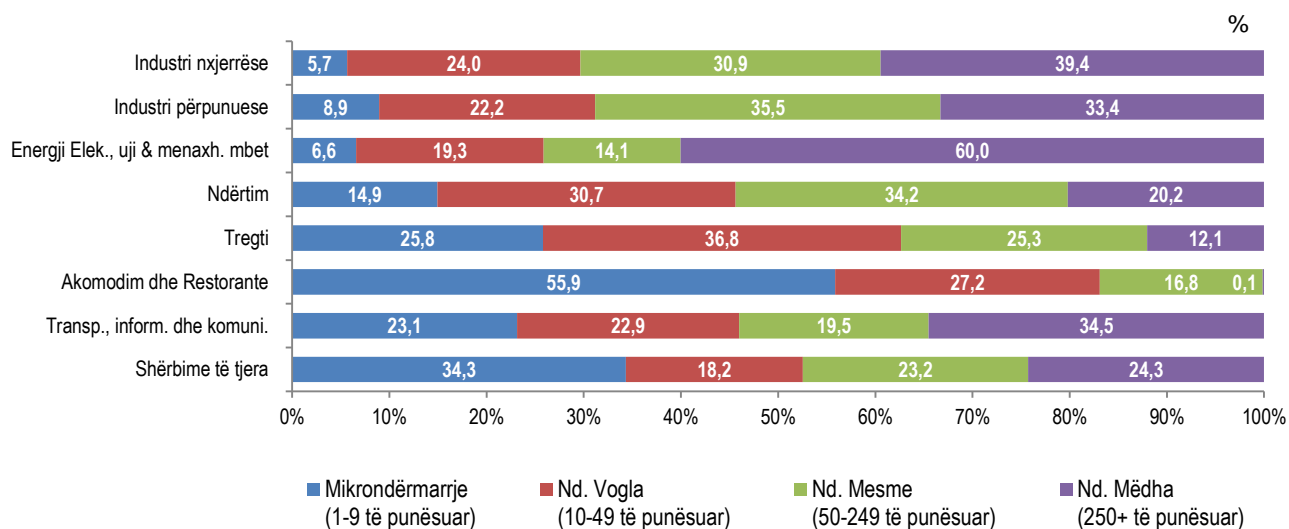
Mikrondërmarrjet kanë përqindjen më të lartë të **punësimit** në sektorin e akomodimit dhe shërbimit ushqimor me 69,7 %. Ndërmarrjet e vogla kanë përqindjen më të lartë të punësimit në sektorin e ndërtimit me 31,4 %. Ndërmarrjet e mesme kanë përqindjen më të lartë të punësimit në sektorin e industrisë përpunuese me 37,3 % (fig 5).

Fig.5 Struktura e punësimit sipas aktivitetit ekonomik dhe madhësisë së ndërmarrjes, 2020

Mikrondërmarrjet kanë përqindjen më të lartë të **vlerës së shtuar** në sektorin e akomodimit dhe shërbimit ushqimor me 55,9 %. Ndërmarrjet e vogla kanë përqindjen më të lartë në sektorin e tregtisë me 36,8 %. Ndërmarrjet e mesme kanë përqindjen më të lartë të vlerës së shtuar në sektorin e industrisë përpunuese me 35,5 % (fig. 6).

Fig.6 Struktura e vlerës së shtuar sipas aktivitetit ekonomik dhe madhësisë së ndërmarrjes, 2020

Metodologjia

Ky publikim paraqet për përdoruesit, statistika mbi situatën e ndërmarrjeve të vogla dhe të mesme (NVM), bazuar në rezultatet e Anketës Strukturore pranë Ndërmarrjeve. Anketa Strukturore pranë Ndërmarrjeve (ASN) ka për qëllim të ofrojë informacion mbi strukturën ekonomike, financiare dhe karakteristikat kryesore të ndërmarrjeve aktive në vend sipas aktiviteteve ekonomike dhe madhësisë së ndërmarrjes. Bazuar në ligjin Nr. 10042, datë 22.12.2008 për disa ndryshime dhe shtesa në ligjin Nr.8957, datë 17.10.2002 “Për ndërmarrjet e vogla e të mesme”, të ndryshuar, ndërmarrjet klasifikohen në: mikrondërmarrje, ndërmarrje të vogla dhe ndërmarrje të mesme.

Për qëllime statistikore ndërmarrjet e vogla dhe të mesme do të trajtohen vetëm sipas numrit të të punësuarve (matur si të punësuar me kohë të plotë), të cilat klasifikohen si më poshtë:

- mikrondërmarrje: ndërmarrjet me 1 deri 9 të punësuar;
- ndërmarrje të vogla: ndërmarrjet me 10 deri 49 të punësuar;
- ndërmarrje të mesme: ndërmarrjet me 50 deri 249 të punësuar.

Statistikat strukturore të ndërmarrjeve kanë si qëllim të tregojnë strukturën e ndërmarrjeve sipas aktiviteteve ekonomike nëpërmjet të dhënave bazë. Treguesit paraqiten për aktivitetet ekonomike gjithsej, sipas degëve dhe sipas madhësisë së ndërmarrjeve. Statistikat përfshijnë gjithë ndërmarrjet që prodhojnë të mira e shërbime në Shqipëri, për të gjitha format ligjore (nuk përfshihen aktivitetet e bujqësisë, peshkimit, aktivitetet e ndërmjetësimit monetar dhe financiar, administrata publike dhe e mbrojtjes si edhe aktivitetet e organizatave ndërkombëtare). Popullsia është bazuar në ndërmarrjet të cilat sipas regjistrimit statistikor janë aktive në dhjetor të vitit referues. Klasifikimi i ndërmarrjeve është bërë sipas Nomenklaturës së Veprimtarive Ekonomike, NVE Rev.2. Të dhënat i përkasin periudhës vjetore kalendarike. Viti fiskal korrespondon me vitin kalendarik. Për ndërmarrjet me 1-9 të punësuar është marrë mostër me zgjedhje për anketim. Ndërmarrjet me 10 e më shumë të punësuar janë anketuar tërësisht. Grumbullimi i të dhënave është kryer me intervistim të drejtpërdrejtë pranë ndërmarrjeve.

Klasifikimi i ndërmarrjeve sipas madhësisë është bërë sipas numrit të të punësuarve (matur si të punësuar me kohë të plotë). Bazuar në ligjin Nr. 10042, datë 22.12.2008 për disa ndryshime dhe shtesa në ligjin Nr.8957, datë 17.10.2002 “Për ndërmarrjet e vogla e të mesme”, të ndryshuar, ndërmarrjet klasifikohen në: mikrondërmarrje, ndërmarrje të vogla dhe ndërmarrje të mesme.

- Kategoria e mikrondërmarrjeve dhe ndërmarrjeve të vogla e të mesme (NVM) përfshin ato ndërmarrje, ku punësohen më pak se 250 veta dhe që realizojnë një shitje neto dhe/ose një bilanc gjithsej vjetor jo më të madh se 250 milionë lekë.

- Ndërmarrje e vogël quhet një ndërmarrje, ku punësohen më pak se 50 persona dhe e cila ka një shitje neto dhe/ose bilanc gjithsej vjetor jo më të madh se 50 milionë lekë.
- Mikrondërmarrje quhet një ndërmarrje, ku punësohen më pak se 10 persona dhe e cila ka një shitje neto dhe/ose bilanc gjithsej vjetor jo më të madh se 10 milionë lekë.

Për më shumë informacion metodologjik mbi vrojtimin strukturor pranë ndërmarrjeve referohuni link-ut: <http://www.instat.gov.al/al/temat/industria-tregtia-dhe-shërbimet/statistikat-strukurore-të-ndërmarrjeve-ekonomike/#tab4>

Për më shumë informacion metodologjik mbi tregtinë e jashtme të mallrave referohuni link-ut: <http://www.instat.gov.al/al/temat/tregtia-e-jashtme/tregtia-e-jashtme-e-mallrave/#tab4>

Përkufizime të variablave

Ndërmarrja

Ndërmarrja është njësi më e vogël e kombinimit të njësisë ligjore me njësinë e prodhimit të produkteve ose shërbimeve e cila ka pavarësi në vendim-marrje, sidomos për përdorimin e burimeve të saj materiale e monetare. Një ndërmarrje mund të ushtrojë një ose disa aktivitete ekonomike.

Shitjet neto

Shitjet neto përfshijnë shumat e faturuara për të gjithë aktivitetin e kryer nga njësi që vrojtohet për periudhën referuese dhe kjo korrespondon me vlerën e shitjes së mallrave dhe shërbimeve të tretëve, duke përjashtuar taksën mbi vlerën e shtuar. Ky variabël mund të gjendet në botimet e tjera me termat: shifra e afarizmit ose xhiro.

Numri i të punësuarve

Numri i të punësuarve përfshin të gjithë personat që punojnë në ndërmarrje përfshirë pronarët, të punësuarit me pagesë si dhe pjesëtarët e familjes të papaguar.

Investimet

Investimet gjatë periudhës referuese përfaqësojnë vlerën e mallrave afatgjata të blera prej ndërmarrjeve ose të krijuara për llogari të vet me qëllim përdorimi për një periudhë jo më të vogël se 1 vit në procesin e prodhimit, përfshirë tokën.

Vlera e prodhimit

Prodhimi është një aktivitet i ushtruar nën kontrollin dhe përgjegjësinë e një njësie institucionale (ndërmarrje) që kombinon burimet e fuqisë punëtore, kapitalit dhe lëndës së parë, për të prodhuar të mira dhe kryer shërbime.

Vlera e prodhimit bazohet në:

Të ardhurat nga shitja e produkteve dhe shërbimeve (shitjet neto) të krijuara nga vetë ndërmarrja:

(±) Ndryshimet e gjendjen së produkteve të gatshme dhe në proces.

(±) Ndryshimet në gjendjen e mallrave dhe shërbimeve të blera për rishitje në të njëjtat kushte

(-) Blerjet e mallrave dhe shërbimeve për rishitje në të njëjtat kushte

(+) Prodhimi i aktiveve të qëndrueshme nga ndërmarrja për llogari të vet

(+) Subvencionet.

Konsumi ndërmjetës

Konsumi ndërmjetës përfaqëson vlerën e produkteve ose shërbimeve të transformuara ose plotësisht të konsumuara gjatë procesit të prodhimit. Përdorimi i aktiveve fikse të vëna në punë nuk përfshihet në vlerën e konsumit ndërmjetës.

Vlera e shtuar

Vlera e shtuar me çmime bazë llogaritet si diferencë e vlerës së prodhimit me konsumin ndërmjetës.

Eksportet

Janë në përgjithësi mallra të destinuara tek një vend i tretë, të vendosura nën regjimin doganor, të përpunimit pasiv, të rieksporuara për t'ju nënshtruar përpunimit aktiv.

Importet

Janë në përgjithësi mallra që vijnë nga një vend i tretë dhe të vendosura direkt në magazinat e ruajtjes, nën procedurat doganore të lejimit për qarkullim të lirë, për përpunim aktiv ose për përpunim nën kontrollin doganor.